

Juny

Gerbrand Bakker

Traducció de Maria Rosich

Raig verd
editorial

Un futur titular

—Gairebé som a Slootdorp —anuncia el xofer—. Allà la rebrà el nou alcalde.

Ella mira cap a fora. A esquerra i dreta, camps amples fins on arriba la vista. De tant en tant, una granja angulosa amb teulada de teules vermelles. Per sort no plou. A mà dreta, li tapa part de la vista la C.E.B. Röell, que fulleja uns papers que deuen tenir alguna cosa a veure amb el poble al qual es dirigeixen. Es treu els guants, se'ls deixa a la falda i obre el cendrer del cotxe. La Röell comença a sospirar. Tu passa. Ni tan sols van per mig camí, però se li ha fet tan llarg com si ja fes més de mig dia que són aquí. Quan s'encén el cigarret i inhala profundament, veu al mirall retrovisor que els ulls del xofer s'il·luminen. Sap que a ell també li ve de gust, i si la Röell no hagués estat al cotxe, se n'hauria encès un.

Després de sortir molt d'hora de Soestdijk, han passat el matí a Wieringen, un poble que antigament era una illa i on han comès l'error imperdonable de presentar-li una taula plena de gambes per començar el dia. A les onze del matí. Encara que, de fet, no era la primera cosa inapropiada que li tocava viure aquell dia: l'alcalde havia fet entregar les flors a les seves pròpies filles mentre la seva dona fingia que ni tan sols no veia els nens que hi havia al moll. Després, més nens i més vells. Sempre nens i vells. Però en fi, és que és dimarts, un dia feiner normal i corrent. L'ajuntament ha celebrat un plenari extraordinari en honor seu. S'ha passat gran part del discurs de l'alcalde sense parar atenció, anticipant la nit que passaria al *Piet Hein*, i quan ha begut pensativament un glop de cafè, ha trobat que tenia més o menys el mateix gust que

les paraules de l'alcalde. També hi era la dona a qui han encarregat fer el seu bust en bronze.

—Com es deia, aquella monja? —pregunta.

—Jezuolda Kwanten. No li ha de dir monja, només germana.

La Röell no alça la mirada, continua llegint amb obstinació. Després ja li farà un resum.

La Jezuolda Kwanten, de Tilburg, l'havia estudiada atentament gairebé mitja hora, traçant alguna línia de tant en tant en un full gros de paper groguenc, per la qual cosa encara havia tingut més dificultats per seguir el discurs de l'alcalde. Ara va al cotxe de darrere, amb en Beelaerts van Blokland i en Van der Hoeven. Tant de bo ens haguéssim organitzat d'una altra manera, pensa: la Röell al cotxe del darrere, i en Van der Hoeven aquí. Ell també fuma. La Jezuolda Kwanten assistirà a totes les festivitats, l'observarà tot el dia, l'estudiarà, la dibuixarà. No només avui, demà també. Apaga el cigarret. Un bust de bronze. Ni tan sols li agrada que la fotografiïn, i ara acabarà convertida en un bust per mor de l'art.

Entren en un poble on només hi ha cases noves. Crida l'atenció la poca gent que hi ha al carrer, amb prou feines hi ha banderes hissades.

—Slootdorp —diu el xofer.

—Com es diu? —pregunta ella.

—Omta —respon la Röell.

Davant d'un hotel anomenat Lely hi ha un grupet de gent.

Un grupet petit. Aquí no hi ha nens ni vells, ni banderetes, rams de flors o gambes.

Surt del cotxe i l'home que porta el collar de lliurea li dona la mà, dient:

—Benvinguda al municipi de Wieringermeer.

—Bon dia, senyor Omta —respon ella.

—Es queda molt poca estona —diu ell.

—Em sap greu —respon ella.

—L’acompanyaré fins al límit del municipi. Aquesta és la meva dona, per cert.

Dona la mà a la dona de l’alcalde i es torna a ficar al cotxe. Mira, un home així, sí que li cau bé. Ni queixes ni romanços, ni una sola mirada retraient-li que no es quedi hores i hores al seu municipi.

No li ha dit ni «majestat», oi que no? Ni tan sols «senyora»?

La dona de l’alcalde tampoc no malgastava paraules, s’havia limitat a una petita reverència. Però vaja, pel que n’ha vist, del municipi de Wieringermeer, ja ha entès que no s’hi voldria passar hores. Que potser ni tan sols podria, encara que volgués. L’Omta s’ha ficat en un cotxe blau que avança a poc a poc al davant seu. La dona de l’alcalde es queda enrere, davant de l’hotel, amb un aire una mica perdut. Les ràfegues del vent de juny la despentinen, una bandera oneja amb força al seu damunt.

—Mil sis-cents deu —llegeix la Röell en veu alta—. La Casa del Pòlder, on es farà el dinar, és de mil sis-cents dotze. La ramaderia és un sector particularment potent. Bestiar amb pedigrí. És digna d’esment la famosa cabanya de la senyoreta A.G. Groneman, un difunt oncle de la qual (hi deia «pare», però ho han ratllat i ho han canviat per oncle) va rebre l’Orde d’Orange-Nassau per tots els seus mèrits en aquest àmbit.

—Assistirà al dinar?

La Röell agafa un altre document i murmura fluixet. De sota el seu barret groc surt un ble de cabells grisos.

—Sí —diu al cap d’una estona.

—Segur que serà divertit. «Senyoreta», o sigui que és soltera —la Röell li dirigeix una mirada ràpida però penetrant—. En lloc de mirar-me així, et convindria prendre’t una copa tu també de tant en tant —li diu ella. Fora encara hi ha llargues franges de terra i granges anguloses, completament idèntiques entre elles. El sol brilla, deuen estar a uns vint-i-dos graus. Un temps agradable per entrar i sortir del cotxe sense

jaqueta: ni massa calor ni massa fred—. A més, a mi m'agraden molt les vaques —hi afegeix.

El paisatge es mantindrà immutable durant mesos. Bé, els conreus creixen i s'hi fa la collita, però igualment.

La primavera és i sempre serà l'estació més bonica. Al jardí de palau s'alternen tot tipus de flors: lliris de neu al peu dels fajos, narcisos al llarg del camí d'entrada, fritil·lària a la vorada arrodonida de l'entrada de proveïdors. I poc després, el primer pèsol d'olor a l'hivernacle. Quan comencen a sortir fulles als arbres, la cosa es torna una mica avorrida, sobretot ara que les nenes ja no fan corredisses per la gespa. De fet, després de la desfilada ja no té cap gràcia, i aquest ensopiment no dona treva fins que apareixen els primers colors de la tardor.

—Alguna cosa més?

—Aquest municipi, dedicat gairebé totalment a l'agricultura, últimament ha viscut temps difícils, sobretot des del punt de vista econòmic.

—I això?

—No només perquè els darrers anys la meteorologia no ha acompanyat, sinó també perquè els sous i les matèries primes han pujat, mentre que els ingressos no han augmentat proporcionalment.

—Ah, ja, sous, preus i beneficis. Però avui segur que tot-hom va de vint-i-un botó, ja ho veuràs.

—I aquí també hi diu que aproximadament el noranta per cent de les petites i mitjanes empreses han reformat les seves instal·lacions per adaptar-les als temps moderns. La població ha assumit que no avançar és retrocedir. No cal ni dir que anticipar-se al futur és la clau d'un bon govern.

—Doncs llavors per què ho diu?

—En fi, funcionaris municipals...

—Què vols dir amb això?

—No res.

—Tinc molta curiositat per saber què ens donaran per dinar.

—Doncs sí.

No, pensa; el proper cop, m'hi nego. Diré obertament el que penso, al capdavant qui ha d'aguantar la Röell al cotxe no és el Servei Nacional d'Intel·ligència. Com han pogut pensar que m'estimo més compartir el cotxe amb ella que amb en Van der Hoeven? Potser en Pappie voldrà acompanyar-me algun dia a una visita de feina.

El cotxe blau de l'Omta frena i s'atura al voral, darrere d'un cotxe que ja els espera. Els alcaldes baixen alhora i es fan una encaixada. El xofer no li obre la porta fins que el nou alcalde —«Hartman», xiuxiueja la Röell— no s'acosta al seu cotxe.

—Bon dia, majestat. Benvinguda al nostre poble. Encara que en realitat no comença fins allà.

L'home assenyala un pont amb la barana blanca, més endavant.

—Bona tarda, alcalde Hartman —diu ella, reprimint un sospir—. Em fa molta il·lusió poder fer aquesta visita, llàstima que hagi de ser tan breu.

—Segueixin-me, sisplau.

—Amb molt de gust.

Quan torna a pujar al cotxe, sense descuidar-se de mirar el xofer, que sempre adopta una postura que converteix la situació en una espècie d'escena de teatre amateur, veu els seus guants de cuir negres al seient del darrere.

Ja ha donat la mà nua a dos alcaldes.

S'ha guanyat un cigarret. Que s'hi posi fulles, la Röell.

Hi ha dos nens amb banyador enfilats a la barana del pont: un de pèl-roig i l'altre castany, tots dos amb els braços ben estesos, gotes grosses d'aigua els cauen dels braços a la barana escrupolosament pintada de blanc.

Quan el cotxe passa pel pont, salten alhora, com si haguessin estat esperant justament aquest moment.

Somriu. Es veu que no els interessa gaire, la visita de la reina. Encara que abans de saltar han mirat el cotxe atentament.

—Roca de l'ajuda.

—Què?

—Roca de l'ajuda.

—Ara m'he perdut.

—Aquella granja. Eben-ezer.

Aquí s'hi respira un aire molt diferent. El país és més vell. Hi ha més varietat de granges, els jardins són més madurs, els arbres, més alts, hi ha aigua a les sèquies, i hi ha menys camps de conreu i més vaques. Ah, aquí hi ha una furgoneta nova de trinca amb les paraules *Blom Artesans del Pa* al lateral. Està aparcada en diagonal al davant d'un aparador lluent on hi ha el mateix text. Es veu que el forner forma part del noranta per cent de comerciants que han reformat les seves instal·lacions. Un nom enginyós, «artesans del pa». I sona modern, a més. Mira si veu alguna botiga que formi part de l'altre deu per cent, però no en troba cap.

Aleshores se sent una cridòria i veu una colla de gent. Inspira profundament i es posa els guants. No pensa fer cap altra encaixada amb la mà nua fins a l'hora de sopar.

El xofer obre la porta.

—Ja som a lloc —diu.

—I sense accidents —contesta ella, sense dir-li pel nom de pila. No ho fa mai.

Aleshores tothom s'amuntega al seu voltant. La Röell, que ha sortit tota sola del cotxe, perquè el xofer no pot ser a tot arreu alhora, en Van der Hoeven, en Beelaerts van Blokland, el comissari Kranenburg. I on s'ha ficat aquella monja, la Jezuolda Kwanten? Que encara és al cotxe?

Aquí no li oferiran taules plenes de peix o gambes, això no és un poble de pescadors. Aquí hi haurà balls.

Dona la seva bossa de mà a la Roëll, necessita tenir les mans lliures. La Casa del Polder és una granja enorme pintada de blanc, amb til·lers al davant. Impossible equivocar-se de camí:

només hi ha un passadís, i travessa un garbuix de mares i nens. Ah, aquí hi ha dues criatures amb un ram de flors. L'alcalde en diu els noms, i sent vagament alguna cosa del forner i el carnisser. Deuen ser els seus fills.

—Moltes gràcies —els diu—. Quin ram tan bonic i tan ben fet. L'heu fet vosaltres? —els nens la miren com si hagués parlat en alemany—. No, oi? —hi afegeix ella mateixa tot seguit—. L'ha fet el florista.

La nena fa que sí amb el cap tímidament, i ella li acaricia suaument la galta amb el dit enfundat en cuir. El nen no la mira. Els dos nens es fonen alleujats amb la multitud.

No eren exactament aquests dos nens, els que hi havia al dic aquest matí? Cabells rossos, genolls pelats, jerseiets de punt. Exactament aquests mateixos nens? Es fa un silenci glacial, com si a tothom se li hagués menjat la llengua el gat. Por o nervis. A banda de presentar els nens, l'alcalde no ha dit ni mitja paraula.

Ella remena el cap. La Röell l'agafa del colze. Ella es desem-pallega de la seva secretària personal i, sense mirar-la, avança a poc a poc.

Ui, quina cara de pocs amics que fa aquell xiquet. Capcot, els cabells pèl-rojos, pigat. Es mira els peus, porta sandàlies noves. Per què deu estar tan empipat? Va d'un pèl que no s'hi acosta a preguntar-li per què no està content, per què la bandera vermella, blanca i blava li penja a l'altura dels genolls. I ja de pas, preguntar al noi més gran que l'agafa de la mà, però que segur que no és el seu germà, perquè té els cabells negres com un corb, per què no la mira a ella, en lloc de mirar el nen.

La imatge l'entristeix una mica, la manera de treure la panxa amb actitud enfadada, el jersei noruec clarament nou de trinca amb els botons de coure que posaria la mà al foc que li ha fet l'àvia.

Les últimes setmanes tot ha estat supeditat a aquest dia, un dia d'aquests que després passen volant, i si damunt estàs

enfadat, passa que ni te n'adones. Tots al seu voltant es fan fotos, sent els clics de les màquines i fins i tot hi ha flaixos, tot i que amb aquest dia que fa no cal. Alenteix una mica més el pas, és com si no pogués continuar sense que aquell nen la miri. Però l'alcalde ha anat tirant, i nota que la resta del seguici l'empeny per darrere.

Dirigeix la mirada a un grup d'homes i dones amb vestit tradicional que hi ha una mica més endavant, en un espai més ample. Tots els nens porten banderetes i les sostenen enlaire, però ningú no les agita. Sort que passa una brisa, si no, penjarien totalment immòbils. Tant de bo a la Casa del Pòlder serveixin xerès.

Els ballarins interpreten dues danses folklòriques acompanyats d'un violí que toca un home més vell que Matusalem, just al seu costat.

Li brilla suor al llavi superior, tot arrugat. Vuitanta-quatre anys, li ha dit l'alcalde. Però fresc com una rosa, eh. Ella mira els balls, la gent del pati del davant de la Casa del Pòlder la mira a ella. Les faldilles fan fru-fru, els esclops dels homes vestits de negre repiquen a l'asfalt. El ram de flors és feixuc i fa de mal carregar. Vol la seva bossa, vol els seus cigarrets, vol seure un moment.

—Per aquí, si us plau, majestat. L'àpat està servit —diu l'alcalde.

Digue'm «senyora» mateix, pensa. Digues «senyora» i «dinar».

La Jezuolda Kwanten, bloc de dibuix i llapis a la mà, s'esmuny al seu davant.

—Si vol, pot descansar allà una mica amb la seva dama de companyia —havia dit una de les amfitriones—. També hi ha un lavabo, per si l'ha de menester.

No l'havia corregida.

La Röell i la Jezuolda Kwanten són al despatx de l'alcalde, que fa olor de cola de fuster i pintura fresca. Com aquí, per cert. Tants de vàters, pensa. Tots aquests vàters per tot arreu,

especialment per a mi. Es treu els guants i pica amb els artells en aquella paret de forma tan estranya; sona buida. Sospita que és un envà provisional, i es pregunta on deuen haver de pixar els homes que l'acompanyen ara que han tret el pixador. Pensa en el vàter de l'Estació Central de la capital: aquell aire resclosit, els cubicles sense ventilar, les cortines polsegoses, les cadires amb tapisseria cara on pràcticament mai no seu ningú. Toca el paper de vàter. Marca Edet, doble capa. A la pica hi ha una pastilla virginal de sabó. Tinc seixanta anys, pensa. Fa més de vint anys que vaig en funció oficial per lavabos com aquest. Quants anys es pot aguantar, això? S'incorpora, es renta les mans i estira la cadena per fer el fet.

Al despatx de l'alcalde hi ha una taula enorme de fusta polida amb ampolles de suc de poma i de taronja. I una única ampolla de xerès. La Röll té un got de suc de taronja, l'artista no beu res. Ella serveix dues copes de xerès i n'hi allarga una.

—Gràcies, però no bec alcohol.

—Si és artista.

La germana somriu, s'asseu a la cadira més ampla i obre aquell bloc de dibuix tan gros. La reina també somriu. Les copes s'han de buidar, fora estrany abandonar el despatx de l'alcalde deixant una copa plena sobre la taula. I el pom de cigarrets que han ficat en un gerro petit també s'ha d'aprimar una mica, almenys. Lucky Strike. La Röll fa mala cara, però li dona foc igualment. Ella camina una mica pel despatx ampli, s'atura davant d'un mirall gran. S'observa, brinda amb si mateixa, es bufa fum a la cara.

—Senyora Kwanten, podria explicar-me quina diferència hi ha entre una monja i una germana?

—Les monges fan vots monàstics —diu la Kwanten.

—I vostè no ho ha fet?

—No. Soc de l'Orde de les Germanes de la Caritat.

Ja ha buidat la seva copa. Assenyala amb un gest la copa plena que hi ha a la taula.

—Si no se la beu vostè, me la beuré jo —diu.

—En realitat, sí que em ve de gust, un glopet de xerès
—intervé la Röell.

Ella es mira de reüll la seva dama de companyia, però no pot fer altra cosa que atansar-li l'altra copa.

—Qui li ha encarregat el bust de bronze?

—L'ajuntament de Tilburg.

—Viu allà, vostè?

—Sí, senyora.

—Què li sembla aquest país?

—Buit. Buit i fred.

—Fred? —la reina somriu—. Doncs avui s'ho passarà malament. Ha estat mai a l'illa de Texel?

—No, senyora.

—Ja ho veurà, demà estarà més a gust.

—Si ja estic molt a gust. Tinc el privilegi de poder seguir-la durant dos dies.

El llapis de la germana llisca pel paper.

La reina s'arregla els cabells.

—Va, prengui's una copeta de xerès.

—Gràcies, senyora. Però no, de debò.

—Doncs aleshores me'n prendré jo mitja en nom seu.

La Röell sospira i fa glopets al seu xerès amb cara de pomes agres.

Durant el dinar, seu al costat d'en Van der Hoeven. A la ramadera li ha tocat seure davant d'ella, en diagonal.

A la taula llarga, parada amb molta elegància, hi ha la resta d'habituals: les presidentes de l'Associació de Dones del Camp i la Secció Femenina de la Unió de Sindicats dels Països Baixos, membres de l'Agència de l'Aigua, intendants de dics, regidors. Però ni el metge de capçalera ni el notari. Tampoc no hi ha la Kwanten, que deu dinar en algun altre lloc de la Casa de la Vila, segurament en companyia del xofer, entre altres persones. Comprova amb satisfacció que algú ha pensat a col·locar uns gerros petits amb pèsols d'olor. La inevitable sopa de cua de bou —deuen pensar que la sopa que es menja

per Nadal també fa per altres ocasions festives — té un sabor intens. Per beure serveixen llet i sèrum de llet.

O sa majestat s'estima més un vi blanc sec per acompanyar la sopa? Sí, sí que vol, després d'un petit moment de vacil·lació. En Van der Hoeven i la dona de l'alcalde se li sumen, i la propietària de l'explotació ramadera, a l'altra banda de la taula, també se'n fa servir una copa. La veu càlida i jove del secretari serveix de contrapunt tranquil a la veu una mica alta i nerviosa de l'alcalde.

Ella parla ben poc. Menja i beu. El pa és acabat de fer, la varietat de formatges i embotits, abundant. Aquest Blom fa un pa ben bo, pensa. Per les finestres altes entra llum, i ara se senten veus excitades a l'exterior, tot i que sembla que els nens se n'han anat. La ramadera està una mica massa lluny per iniciar-hi una conversa. Fa un gest gairebé imperceptible amb el cap dirigit a aquella dona tan atractiva, i alça la copa de vi. Ella assenteix i li torna el gest, com si hagués entès que la reina hauria volgut parlar amb ella de sementals, vaques i vedells, però que lamentablement seu una mica massa lluny. Aleshores una dona es posa dreta, la dona de l'alcalde la presenta com la senyora Backer-Breed, actriu especialitzada en recitals.

Durant l'actuació, part de la qual és en el dialecte local, els seus pensaments vagaregen una mica.

Pensa en el seu marit, es pregunta si aquest vespre serà al *Piet Hein*. L'home és impossible, això no ho discuteix ningú, però al vaixell s'hi sent com a casa. Falten menys de quinze dies per al seu aniversari, i ara que voreja els seixanta anys, segur que començarà a posar seny. Fa glopets de vi blanc, la segona copa; pel que sembla, ha triat el vi algú que hi entén. Quan els presents arrenquen a aplaudir, s'hi afegeix. Apareixen grans safates de maduixes fresques, i bols amb nata muntada. El cafè que posa fi al dinar és fort. El terra de pedra de la sala del consell cruix sota els seus peus; hi han escampat sorra pel damunt.

Efectivament, els nens ja no hi són, però déu n'hi do la gent que queda, encara. Els fotògrafs dels diaris tampoc no se n'han anat.

Dins, la visita ja s'ha clausurat oficialment. Ara és qüestió d'anar fins al cotxe i dirigir-se al poble següent. El poble que porta el nom de la seva besàvia. N'és conscient, la gent que hi viu, que això és molt estrany? Al contrari que els dos alcaldes anteriors, aquest no els passa al davant. La Röell li porta la bossa, ella camina cap a la carretera amb el ram de flors a les mans. El cafè ha suavitzat una mica l'efecte del xerès i del vi blanc, però encara s'ho mira tot amb una certa lleugeresa. En Van der Hoeven va just al seu costat, de tant en tant els seus braços es freguen suaument.

D'entre la gent que queda, un grupet diluït i desordenat, surt un homenot amb la granota nova de trinca. Porta una corda a cada mà, i a cada corda, una cabreta.

—Senyora —diu.

—Sí? —pregunta ella.

—Volia regalar-li aquestes dues cabretes pigmees.

—Caram —diu ella—. De part de qui?

—De part meva.

—I com es diu, vostè?

—Blauwboer.

Una de les cabres comença a menjar-se un pom de clave-llines d'una dona que està massa a la vora. Ella passa les seves flors a en Van der Hoeven i s'ajup. L'altra cabreta li ensuma el guant de cuir amb aquell nassiró tovet. Són de color marró amb una taca negra al front, i tan menudes que podria agafar-les en braços com si res. I ho fa. Nota les panxes grassonetes i tibants sota els palmells de les mans, el pagès afluixa una mica les cordes.

—Tinc tres nets —diu ella.

—Ja ho sé, senyora.

—Estaran molt contents amb aquest regal.

Nota el batec desbocat dels dos cors contra els palmells de les mans.

—Això havia pensat jo —diu el pagès.

Els fotògrafs s'obren pas, un agent de policia s'hi planta entremig. «La reina se salta el protocol i juga amb unes cabretes». Ja s'imagina el titular de l'endemà. Quan s'inclina per deixar les bestioles a terra, l'assalta un lleu mareig. En Van der Hoeven l'agafa pel colze quan s'incorpora.

Una cabreta comença a belar fort.

—Ara no les podem prendre —diu el secretari personal.

—Ho entenc —diu el pagès.

Ella li dona les gràcies efusivament i continua el seu camí. En Van der Hoeven es queda enrere. Ara ella ja no té res a les mans. Ni bossa, ni flors, ni cabretes. Li han quedat uns pèls aspres de color marró enganxats als guants. Una cabreta per a en Guillem Alexandre i una altra per a en Maurits. Haurà de venir algú dels estables a buscar-les. I per a en Johan Friso ja se'ls acudirà alguna cosa.

El xofer ja li ha obert la porta.

—Com anem de temps? —pregunta la Röell.

—Prou bé —diu ell—. Cap problema.

Abans de ficar-se al cotxe, la reina mira al seu voltant. A gairebé totes les cases onegen banderes. A l'altra banda del canal que parteix el poble pel mig, torna a veure la furgoneta lluent. Fins ara no se li ha acudit preguntar-se què hi fa, allà aparcada. Potser és que la zona que cobreix és tan petita que amb un matí en té prou. La gent se'n va de la Casa del Pòlder; encara fan una última ullada al cotxe, però ja no s'hi atapeixen al voltant. Reprenen la rutina diària, els nens potser ja han tornat a l'escola. No, deuen tenir la tarda lliure, és un dia de festa. Potser té piscina, aquest poble. Aleshores veu una dona jove que s'acosta, avançant en sentit contrari que el torrent de gent que s'allunya. Porta una nena, avança a poc a poc perquè amb l'altra mà empeny una bicicleta. Ah, algú que fa

tard, i s'afanya per poder veure-la, encara que només sigui un moment de no res.

Fa un gest al xofer i es dirigeix cap a la dona, veu de reüll que la Röell la segueix.

—Què fas? —pregunta la seva secretària personal.

Ella no contesta, espera que arribi la dona.

—Compte amb l'hora, no ens podem entretenir —diu la Röell.

En aquell moment la dona és al seu davant, la respiració una mica entretallada per haver caminat tant de pressa.

—Ha sortit massa tard de casa? —li pregunta ella.

—Sí, és que...

—Quina nena tan bonica. Com et dius? —la nena, que no té més de dos anys, la mira amb uns ulls grossos i blaus—. Digues, com et dius?

—Anne —diu la nena, amb esforç.

—Hanne —diu la mare.

Ella es treu el guant dret.

—És que la *hac* és difícil. —Acaricia la galta de la nena, que se sobresalta i enfonsa la cara al coll de la mare—. I com es diu, vostè?

—Anna Kaan, senyora.

Mira, aquesta dona sap com li agrada que la tractin.

—Aquest matí el temps li ha passat volant, oi?

La dona la mira. La seva expressió de sorpresa obre pas a un somriure. No contesta. La bicicleta, que tenia repenjada al maluc, llisca a poc a poc i cau a l'asfalt amb un cop sec.

La reina estira els braços sense pensar.

—No passa res —diu la dona.

—Ens n'hem d'anar —diu la Röell darrere seu.

Encara hi ha gent fent fotos; no ho veu, però ho sent. Molt a la vora, massa. «La reina fa un petit passeig per iniciativa pròpia». Ja tenen un altre titular per al diari de demà.

—Ja ho sent —diu a la dona—. Ens n'hem d'anar. Adeu, Hanne.

—Adeu, senyora —diu la dona—. Moltes gràcies.

—Per què?

—Per haver-se pres la molèstia...

—I ara, no ha estat res —diu ella.

Quan es gira, qui es troba al seu davant no és la Röll, sinó la Jezuolda Kwanten. A tocar. Nota un alè calent a la cara. És com si la germana volgués incloure a la seva obra cada porus i cada imperfecció de la pell de la seva model perquè el bust sigui el més realista possible. La germana de l'Orde de les Germanes de la Caritat li deixa pas i la segueix fins al cotxe trepitjant-li els talons.

La reina saluda amb la mà per últim cop en direcció a la Casa del Pòlder, on s'esperen l'alcalde i la seva dona. Aleshores es tanquen totes les portes del cotxe. No han tingut temps ni d'engegar que la Röll ja ha tret una pila de papers i els fulleja amb aire impacient. La reina s'encén un cigarret. El cotxe gira a mà esquerra i es dirigeix molt a poc a poc cap al límit del poble. Mira a la dreta i veu un cementiri, just al darrere de la Casa del Pòlder. Abans no s'hi havia fixat, i ningú no l'hi havia dit. Passen pel costat d'una torre d'aigua i d'una estació de bombeig. A l'extrem del poble hi ha un molí al final d'un dic.

—Això de les cabretes —diu la Röll.

—Sí?

—A qui se li acut?

—Quin problema hi ha?

—Amb tots els respectes, però... cabres?!

—Sí?

—Com les prendrem a Soestdijk?

—En Van der Hoeven ja s'ha ocupat de tot.

—I aquella dona amb la nena...

—Feia tard, li pot passar a qualsevol.

—També hauries pogut ignorar-la.

—No vull ignorar aquesta mena de coses. És un gest amable, amb ella i amb la nena. Sempre recordaran aquest dia de

juny tan bonic —xucla el cigarret—. Encara que no és pas per això, que ho faig, és clar. —La Röell arrufa el nas i mira els seus papers—. Intenta posar-te en el seu lloc. Aquests dos minuts tampoc no són tan importants.

La Röell decideix no replicar.

—Mil vuit-cents quaranta-sis —llegeix—. El pòlder duu el nom de la consort del rei Guillem II.

—Això no cal que m'ho llegeixis. Com es diu, aquest?

—Warners.

—I què faran?

—Una exhibició d'esquí aquàtic. A dos de tres de la tarda, a l'Oude Veer.

—Ah, sí?

—La quarta part és esquí aquàtic amb els peus descalços.

La reina apaga el cigarret i es torna a posar el guant de la mà dreta. Mira cap a fora. Aquest poble és una mica diferent de l'anterior. Les carreteres i les granges són diferents, hi ha menys herba. Tant de bo ja s'hagués acabat l'esquí aquàtic. Allà també hi haurà vells. Tant de bo ja s'hagués acabat tota l'estada a Den Helder. Té ganes d'anar al *Piet Hein*, fa mesos que no hi puja. La fusta de perera polida, les cadires Rietveld entapissades de verd, les lliteres. El Pappie, potser, a la llitera de dalt. I si no, una conversa tranquil·la amb en Van der Hoeven, les portes del moble bar obertes.

Demà al matí potser fins i tot podria portar una mica el timó, o almenys posar-se darrere del timoner. D'aquí a dos mesos, passarà uns quants dies al vaixell per a la revista naval del festival de pesca de Harlinger.

—Esquí aquàtic amb els peus descalços —diu—. A qui se li acut?